

על (דף רכ"ד ע"א) **השמיים** ו**על הארץ**, ו**על ארבע רוחות** **על מא** ועליו ביארו חז"ל ואמרו שעריך ליחדו בכדי שתמליכו את הא"ס ב"ה על השמים והארץ ועל ארבע הרוחות של העולם [רט] כי זהו סוד האות א' המורה על אחדות גמורה (ר'). ב', **שמים וארץ** וסוד האות ב' הוא זו"ן הנקראים שמים וארץ. ג', **עמדוֹת אָסְבִּיל לֹזֶן** וסוד האות ג' הוא היסוד הנקרא עמוד שהוא נושא ומיחיד אותם. ד', **ארבע חיון** וסוד האות ד' הוא בוגר ד' חיות ארgeom"ן שהם בסא אל המלכות. ה', **ברסיה** וסוד האות ה' הוא הבסתה של המלכות שהיא האות ה' האחורה שם הויה. ו', **שית דראין לברסיה** וסוד האות ו' הוא בוגר שש המדרגות שיש לבסא, דהיינו שסוד הבסתה הוא הארונות תנ"ה" דמלכות דעתיות שהם יורדים להיכל קודשים דבריאה שביהם הוא כח"ד דבריאה, וסוד שש מדרגתיו הוא שש ספריות תחתונות דבריאה (כמבואר בע"ח שער בסא הקבود א'). **יעוד, א ב ג ד ה ו ז ח ט אָדָם** ועוד יש לבאר כי אותיות א' עד אות ט' כולן ייחד הם מנין מה שהוא מנתן א"ם שהוא סוד ז"א הכלול ט' ספריות. י', **ייחוד דיליה, מלכות, עשראה לאדם. תשע, איזו לךבל תשע אהרון** והאות י' הוא בוגר הייחוד שלו שהיא המלכות והוא משלימה את עשר ספריות דז"א הנקרא אדם, ותשע ספריות הראשונות הם בוגר תשע אותיות מאות א' עד אות ט'.

אור הרשבי

השמים,תו לא צריכת.
(רט) ירמיה הוה יתריב קמיה דרבבי חייא בר אבא
(ר') והנה כאן לא ביאר את סוד האות י'
התחתונה שבאות א'.
חויה דהוה מאיריך טובא. אמר ליה: בין דאמיליכתיה למעליה ולמטה ולאربع רוחות

וְבָאֵין אִינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דַיְדָעֵין רֹא דְמַאֲרִיהּוֹן אשריהם אלו
ישראל שהם יודעים את הסודות של אדונם.

בקרבן יש עשן מצד הדרין וריח ניחוח מצד הרחמים

דָבָר אַחֲר [ר'יא], צו אֶת בְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאַמְرָת אֲלֵיכֶם אֶת קָרְבָנִי לְחַמִי לְאַשִי רִיחַ נִיחֹחַי והנה כתוב בפסוק צו את בני ישראל וגנו. **רַבִי יְהוֹדָה אָמַר,** **בְקָרְבָנָא אֵית עַשְׁן, וְאֵית רִיחַ** (ר'יב), **וְאֵית רִיחַ נִיחֹחַ** ואמר רבי יהודה שבקרבן יש עשן ויש ריח ניחוח, **עַשְׁן אִיהוּ מִסְטָרָא דְדִינָא, הַדָּא הוּא דְבָתִיב,** (דברים כט) **כִי אָז יַעֲשֵׁן אֲפִי יְהוָה** והנה העשן הוא מצד הדרין כי זהו מש"ב כי עז יעשן אף ה'. (תהלים ח) **עַלְה עַשְׁן בְאָפֹו וְאַשׁ מִפְיו תָאֵכל** וכ"ב עוד 'עלה עשן באפו ואש מפיו תאכל'. **רִיחַ נִיחֹחַי, רְחַמִי.** (שיר השירים נ) **וְרִיחַ אָפְך בְתִפְוָחִים** אומנם ריח הניחוח הוא מצד הרחמים ובמש"ב 'וריח אפר בתפוחים', דהיינו שיש בתפוח ג' גוונים של אדום ירוק ולבן והוא בנגד הת"ת שהוא רחמים הכלול מהו"ג (הרמ"ק בפרדס).

אור הדרשב"י

מאמר זה בשם רבי יהודה והרעה מהימנה

(ר'יא) העטרת צבי לא גורם דבר אחר.

מוסיף על דבריו.

וכتب הילל אור שמאמר זה קאי על המבואר

(ר'יב) הילל אור לא גורם ואית ריח.

לקמן בדף רמ"ב ע"א שם ביאר רבי יודאי

בסוד העשן והריח שיש בקרבן ובאן מביא

הליימוד היומי

מקשה הרעה מהימנא שחררי בשני הפסוקים של עשן וריח כתוב אף ושניהם צריכים להיות דין

אמר ר' עיא מהימנא, והא תרוייהו עשן וריח, איננו באף, וקראין סחדין. חרד, עליה עשן באפו. ותניינא, וריח אפיך בתפוחים. ואמאי אתكري חד עשן דין ותניינא רחמי ושאל הרעה מהימנא והרי שתי הבדיקות של עשן וריח הםulosים באף והפסוקים מעידים על זה, כי פסוק אחד אומר 'עליה עשן באפו' ופסוק שני אומר 'וריח אפיך בתפוחים', ואם כן למה אחד שהוא עשן נקרא דין והשני שהוא הריח נקרא רחמים. **אלא, בחוטמא אית תריין חלוניין, ואתרמר בשמאלא, עליה עשן באפו** אלא בחותם יש שני חלונות שהם שני הנקבים שבאף ועל הנكب השמאלי נאמר 'עליה עשן באפו' מאחר שהדין מטוורר מוהشمאל, **מאי עליה ולמה נאמר עליו לשון עליה. אלא מלבא דאייהו בשמאלא, לקלל גבור** [ריג] אלא מצד הלב שהוא שמאל שהוא צד הגבורה עולה העשן, הדעת שהוא סוד חותם זו"א והוא הוא מעורר דין מהנקב השמאלי שבו (רמ"ק). **מיימנא נחת רוחא לגביה, לקרוא ליה, ולשכבה רוגניה, מסטרא דחсад, דתמן מוחא** אמן אח"כ מצד הימין יורדים אליו רוח בכדי לקרר אותו ולהשקיית את בעסו והוא מצד החסד שבימין שם המוח, ודבר

(רג) נירסת הרמ"ק גבורה.

זה נעשה כאשר חוזרים בתשובה, שאו עליה תפילה הצדיקים למעלה והקב"ה מרוחם עליהם ומוחל להם, ואז העשן של הדין מתמתך ע"י שמתעורר חסר דין היזוצא מנוקב חוטם ימין זו"א וועליה אל שורשו שבכמיה ומשם מתעוררים הרחמים בכדי לבטל את הדינים (רמ"ק). **חכמה לימינא, הרוץח להחכמים ידרים** והנה החכמה היא בימין ועליה אמרו חז"ל הרוצה להחכמים ידרים בתפילהו (יריד) מאחר שהדרך הוא בימין של החכמה. **בינה בלבא, כלפי שמאלא, הרוץח להע Shir יצפין** והבינה היא הצד הלב שהוא צד שמאל, ומשום כך אמרו חז"ל הרוצה להעשרה יע芬 בתפילהו, כי סוד העשרות הוא מהבינה שבשמאל [רטו]. **ובגין דא עלה עשן באפו, מון בינה לנבי חכמה, דאייה לימינא, ומקבל ליה בחדזה, בגונא דלייזאי** ומשום כך נאמר 'על' עשן באפו, דהינו שהעשן עליה מהבינה שבשמאל אל החכמה שבימין בכדי לעורר את החכמה להשפייע, ועי"כ החכמה מקבל את העשן בשמה שהוא סוד הדין הממותק, שדבר זה נעשה ע"י ניגון הלוויים שהם ממתקים את הדינים ועי"כ הם מעוררים את שמחת הייחוד של החורב.

(רמ"ק).

אור הדרש"י

[רטו] ומשום כך מזבח הפנימי שבסוד הבינה היה בשמאלו ועליו היו מקטירים קטורת שהמקטיר היה זוכה על ידי בן לעשרות וכבדיתא בילקוט שמעוני פרשת זואת הברכה רמו תתקנה תנא מעולם לא שנה בה אדם, מי טמא אמר רבי חנינא מפני שעשרין.

[יריד] כדאיתא בבבא בתרא דף כה עמוד ב' אמר רבי יצחק: הרוצה שיכבים - ידרים, ושיישר - יצפין, וסימנייך: שלחן בצפון ומנורה בדרום; ורבי יהושע בן לוי אמר: לעולם ידרים, שמתוך שמתחכם מעתשר, שנאמר: אורך ימים בימינה בשמאלה עוזר וכבוד.